

ضوابط ترجمه کتاب

مصبوبه جلد مورخ شورای انتشارات

تعریف ترجمه

ترجمه اثری است که صاحب اثر، مفهوم و محتوای کامل یک کتاب را از زبانی به زبان دیگر بر می گرداند. ترجمه مطلوب آن است که مترجم ساختار کتاب اصلی را حفظ و متن را به دقت و با استفاده از معادل‌های مناسب و رایج و با رعایت یکنواختی در سراسر کتاب به طور سودمند به زبان فارسی (زبان مقصد) قابل فهم باشد.

ویژگی‌های کتاب مطلوب برای ترجمه

۱. کتاب مورد ترجمه از زبان دیگر ترجمه نشده باشد و به زبان اصلی باشد (در غیر این صورت تشخیص آن بر عهده شورای تخصصی است).
۲. ناشر اصلی کتاب معتبر باشد.
۳. مؤلف کتاب اصلی شناخته شده و پژوهشگر مطرح در موضوع کتاب باشد.
۴. در مورد کتاب‌های درسی، کتاب به عنوان کتاب درسی دانشگاه‌های معتبر جهان باشد.
۵. از انتشار آخرین چاپ کتاب بیش از ۷ سال نگذشته باشد (مگر درباره کتاب‌های مرجع که تشخیص آن بر عهده شورای تخصصی است).
۶. گروه مخاطبان کتاب مشخص باشد و تا حد ممکن در رشته مربوطه بخش گسترده‌ای را پوشش دهد.

ویژگی‌های مترجم

۱. مترجم به زبان اصلی کتاب تسلط داشته باشد.
۲. موضوع کتاب در رابطه با رشته تخصصی مترجم باشد یا مترجم موضوع کتاب را تدریس کرده باشد.

۳. با واژگان تخصصی معادل و رایج در زبان فارسی آشنا باشد.
۴. به مهارت‌های نوشتاری زبان فارسی تسلط داشته باشد.
۵. حداقل ۱ مقاله به زبان اصلی یا تخصصی داشته باشد.
۶. مترجم حداقل ۲ مقاله به زبان فارسی به چاپ رسانده باشد.

استانداردهای ترجمه:

۱. حفظ ساختار کتاب «حفظ فصل‌بندی، بخش‌بندی، پاراگراف‌بندی، نوع و اندازه حروف کتاب» (مگر در موارد خاص که تشخیص آن به عهده شورای تخصصی خواهد بود).
۲. حفظ امانت‌داری کتاب اصلی؛ «حفظ مفهوم کتاب بدون هیچ‌گونه حشو و زوائد».
۳. دقت در ترجمه؛ «حفظ هیچ‌یک از کلمات اصلی، عبارت؛ جمله‌ها و پاراگراف‌ها مجاز نیست». ترجمه حواشی و ضمایم کتاب (پانویس، کتاب‌نامه، فهرست اعلام) نیز ضروری است.
۴. استفاده از معادل‌های مناسب و رایج برای واژه‌های بیگانه و نقل معادل خارجی آن‌ها در پانویس.
۵. به کار بردن واژگان انتخاب‌شده برای کلمات به‌طور یکسان در تمام متن.
۶. حفظ سودمندی اثر با توجه به هدف کتاب اصلی برای خواننده با اضافه کردن توضیحات و پاورقی و یادداشت‌ها در پایان کتاب (در صورت نیاز).
۷. ارائه فهرست اصطلاحات به‌صورت خارجی/فارسی (فارسی/خارجی)؛ هرگاه در برابر اصطلاح خارجی بیش از یک معادل فارسی متداول است، مترجم معادل منتخب خود را اول و بقیه را در ادامه (پراکنش) می‌نویسد.
۸. ارائه منابع استفاده‌شده برای معادل‌ها و ترجمه اصطلاحات و واژه‌نامه‌ها.
۹. ارائه پانویس‌ها و توضیحات لازم.